BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 30 juni 1970

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag (IV/24.055 — Kodak)

(70/332/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962 (1), en met name op artikel 2,

Gezien het verzoek om een negatieve verklaring dat op 6 mei 1963 ingediend en op 2 april 1968 aangevuld werd door de heer Jean Marot, vice-president van de vennootschap Kodak-Pathé S.A. te Parijs, optredend in naam van de vennootschappen Kodak-Pathé te Parijs, Kodak AG te Stuttgart, Kodak S.A. te Brussel, Kodak S.p.A. te Milaan en Kodak N.V. te Den Haag, waarbij deze vennootschappen de Commissie hebben gevraagd om conform artikel 2 van Verordening nr. 17 vast te stellen dat er voor haar geen aanleiding bestaat om krachtens artikel 85, lid 1, van het Verdrag op te treden tegen de „Basisverkoopvoorwaarden voor Kodak-produkten en -diensten in Europa",

Gezien het advies van het Adviescomité voor Mededingingsregelingen en Economische Machtsposities ingewonnen conform artikel 10 van Verordening nr. 17 op 11 juni 1970,

I

1. Overwegende dat alle of bijna alle aandelen van de binnen de gemeenschappelijke markt gevestigde Kodak-vennootschappen in handen van de vennootschap naar Amerikaans recht Eastman Kodak zijn, wier fotografische, cinematografische en chemische produkten deze vennnootschappen vervaardigen en importeren ; dat zij op 1 juni 1963 algemene verkoopvoorwaarden in werking deden treden waarbij hun rechtstreekse kopers, behalve voorschriften voor gevallen van overmacht, voor verzending en levering, voor de verzekering van de goederen, voor klachten en terugzending, voor aansprakelijkheidsbeperking, reclame, fabrieksmerken, enz., de volgende bepalingen opgelegd werden betreffende de betaling, de prijs en de wederverkoop van Kodak-produkten ;

„Rekeningen voor goederen en diensten zijn betaalbaar bij het hoofdkantoor van Kodak in de onderstaande landen : Frankrijk : Kodak-Pathé, Duitsland : Kodak AG, België : Kodak S.A., Italië: Kodak S.p.A. en Nederland : Kodak N.V." (artikel 1) ;

„Alle prijzen zijn die welke gelden op de datum van aflevering en worden berekend af-fabriek" (artikel 2) ;

„Kodak-artikelen worden geleverd onder de volgende voorwaarden :

a) . . . . . .

b) normaliter mogen de artikelen slechts worden wederverkocht aan het adres dat door Kodak is goedgekeurd ;

c) voorzover de wet hierin voorziet, mogen de goederen niet worden uitgevoerd noch voor uitvoer worden wederverkocht" (artikel 8) ;

2. Overwegende dat de vennootschap Eastman Kodak, ten einde de afgifte van de door haar dochterondernemingen op de gemeenschappelijke markt verzochte negatieve verklaring mogelijk te maken, de genoemde dochterondernemingen instructie heeft gegeven, op 1 januari 1970 uniforme verkoopvoorwaarden in werking te laten treden, die een nieuwe redactie inhouden van de artikelen 1, 2 en 8, alinea b) en c), met de bedoeling deze verenigbaar te maken met artikel 85, lid 1, van het Verdrag ;

3. Dat de tekst van deze verkoopvoorwaarden, die vooraf aan de Commissie is medegedeeld, met name de volgende nieuwe bepalingen bevat :

4. In artikel 1 is bepaald dat alle goederen welke Kodak uitvoert vanuit een Lid-Staat van de E.E.G. naar klanten gevestigd in een andere Lid-Staat betaalbaar zijn bij het Kodak-kantoor dat de goederen verkocht heeft ;

5. Artikel 2, dat aangeeft op welke wijze de prijzen moeten worden vastgesteld, houdt voortaan in, dat alle goederen welke worden uitgevoerd naar klanten gevestigd in een Lid-Staat van de E.E.G. worden gefactureerd door het Kodak-kantoor dat de goederen

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.

verkoopt met inachtneming van de prijzen welke gelden voor de eigen markt ;

6. Artikel 8 bepaalt voortaan dat Kodak-artikelen onder de volgende voorwaarden worden geleverd :

„a) . . . . . .

b) normaliter mogen zij in alle stadia van de latere verkoop alleen worden wederverkocht door een bekwaam personeel en in een bedrijfsruimte welke geëigend is voor behoorlijke opslag, demonstratie en verkoop ;

c) zij mogen worden uitgevoerd, dan wel worden wederverkocht voor uitvoer binnen de E.E.G. voor prijzen die de partijen bij de transactie vrij zijn vast te stellen. Uitvoer naar of wederverkoop voor uitvoer naar landen buiten de E.E.G. is echter niet toegestaan voor zover de geldende wetgeving dit verbod toelaat."

7. Overwegende dat de essentiële inhoud van de gewijzigde verkoopvoorwaarden in toepassing van artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 is bekendgemaakt (1) en dat van de zijde van derden geen bezwaren zijn binnengekomen.

II

8. Overwegende dat een negatieve verklaring conform artikel 2 van Verordening nr. 17 kan worden afgegeven indien de Commissie vaststelt dat er voor haar, op grond van de haar bekende gegevens, geen aanleiding bestaat krachtens artikel 85, lid 1, van het Verdrag op te treden tegen de algemene verkoopvoorwaarden van de Kodak-vennootschappen van de gemeenschappelijke markt ;

9. Overwegende dat artikel 85, lid 1, van het Verdrag bepaalt dat onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden zijn alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten van ondernemersverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen welke de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst ;

10. Overwegende dat in casu enerzijds de kwestie moet worden onderzocht van de identiteit van de verkoopvoorwaarden van de vennootschappen Kodak op de gemeenschappelijke markt, en anderzijds de inhoud van deze voorwaarden ;

11. Overwegende dat de Kodak-vennootschappen van de gemeenschappelijke markt weliswaar verkoopvoorwaarden toepassen die volkomen identiek zijn, maar dat zij dit doen volgens instructies van hun moedervennootschap, die zij verplicht zijn op te volgen ;

12. Overwegende dat, wanneer, zoals in casu, vaststaat dat de dochterondernemingen waarvan sprake is, in uitsluitende en totale afhankelijkheid verkeren van hun moedervennootschap, en dat deze vennootschap in feite haar controlebevoegdheid uitoefent door hun nauwkeurige instructies te geven, het hun onmogelijk is, zich tegenover elkaar op onafhankelijke wijze te gedragen op een terrein dat door de moedervennootschap is geregeld ;

13. Overwegende dat daarom de identiteit van de verkoopvoorwaarden van de Kodak-vennootschappen van de gemeenschappelijke markt niet voortvloeit uit een overeenkomst of een onderling afgestemde feitelijke gedraging tussen de moedervennootschap en haar dochterondernemingen of tussen deze dochterondernemingen onderling ;

14. Overwegende anderzijds, dat deze verkoopvoorwaarden, afgezien van hun identiteit, overeenkomsten tussen ondernemingen vormen, omdat zij moeten zijn neergelegd in een overeenkomst tussen de vennootschappen Kodak en ieder van hun kopers ;

15. Overwegende dat deze verkoopvoorwaarden in hun aan de bovengenoemde wijzigingen voorafgaande versie vielen onder artikel 85, lid 1 ; dat dit met name het geval was met artikel 8, sub c), van deze verkoopvoorwaarden, waarin elke Kodak-vennootschap op de gemeenschappelijke markt haar rechtstreekse kopers verbood, de produkten die zij hun leverde te exporteren of voor de export weder te verkopen „voorzover de wet hierin voorziet" ; dat deze clausule namelijk de wederverkopers van Kodakprodukten in iedere Lid-Staat verhinderde, op het grondgebied van de andere Lid-Staten in concurrentie te treden met de ondernemingen die daar Kodakprodukten of soortgelijke produkten van andere merken doorverkopen omdat de voorwaarde betreffende de „geldende wetgeving" door de kopers slechts moeilijk kon worden uitgelegd als een verwijzing naar met name artikel 85 van het Verdrag ; dat artikel 8 b) dit voorschrift en de middelen tot afdwinging ervan nog kracht bijzette door te bepalen dat de Kodak-produkten normaliter alleen mochten worden wederverkocht aan adressen die door de vennootschap Kodak waren goedgekeurd ;

16. Overwegende dat artikel 1 en 2 van de verkoopvoorwaarden in hun oude redactie in die zin konden worden uitgelegd, dat ingeval de Kodakvennootschappen van de gemeenschappelijke markt in een andere Lid-Staat aan andere kopers dan de in deze staat gevestigde Kodak-vennootschap ver-

(1) PB nr. C 136 van 19. 12. 1968, blz. 3.

kochten, deze kopers de leverantie aan de laatsgenoemde vennootschap tegen de door deze toegepaste prijzen moest betalen, aldus ieder belang bij eventuele rechtstreekse import verliezend, ongeacht het respectievelijke peil der prijzen ;

17. Overwegende dat deze verkoopvoorwaarden tengevolge hadden dat de markt van elk der Lid-Staten werd geïsoleerd en dat de op elk van deze markten toegepaste prijzen aan concurrentie uit een of meer andere Lid-Staten werden onttrokken ; dat deze voorwaarden aldus de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt beperkten en de handel tussen Lid-Staten ongunstig konden beïnvloeden ;

18. Overwegende dat de Commissie de vennootschappen Kodak heeft medegedeeld dat deze verkoopvoorwaarden vielen onder het verbod van artikel 85 van het Verdrag en dat daarvoor dus geen negatieve verklaring kon worden afgegeven ;

19. Overwegende dat de nieuwe verkoopvoorwaarden van de vennootschappen Kodak op de gemeenschappelijke markt de export binnen de gemeenschappelijke markt geen belemmeringen meer in de weg leggen, omdat deze export zelfs uitdrukkelijk is toegestaan, en wel tegen vrij vast te stellen prijzen, zodat met de produkten van Kodak voortaan concurrentie kan worden gevoerd tussen de wederverkopers van de verschillende Lid-Staten ;

20. Overwegende dat het verbod voor de kopers om te exporteren naar landen buiten de gemeenschappelijke markt, dat van kracht gebleven is, de handel tussen Lid-Staten niet ongunstig lijkt te kunnen beïnvloeden ; dat de wederinvoer van vroeger door wederverkopers geëxporteerde Kodak-produkten naar de gemeenschappelijke markt namelijk hoogst onwaarschijnlijk zou zijn, gezien de accumulatie der handelsmarges en transportkosten en gezien de belemmering die gelegen is in het gemeenschappelijk douanetarief van de Europese Gemeenschappen ; maar dat het, aangenomen dat zulk een wederinvoer bij uitzondering zou kunnen plaatsvinden, onwaarschijnlijk is dat hij zou kunnen worden gevolgd door een nieuwe uitvoer naar een andere Lid-Staat ; dat anderzijds sinds de afschaffing van de douanerechten binnen de gemeenschappelijke markt en de inwerkingtreding van de nieuwe verkoopvoorwaarden van Kodak, aan iedere vraag in een Lid-Staat op veel gemakkelijker wijze en tegen een betere prijs rechtstreeks kan worden voldaan uit een andere Lid-Staat dan uit een derde land, waarheen de gevraagde produkten eerst uit de gemeenschappelijke markt zouden zijn uitgevoerd ;

21. Overwegende dat anderzijds de nieuwe versie van artikel 8 b) van de verkoopvoorwaarden van Kodak, doordat zij limitatief de technische en materiële voorwaarden opsomt waaraan moet worden voldaan om voor de wederverkoop daarvan bevoorraad te worden met Kodak-produkten, de Kodak-vennootschappen noch hun groothandelaren op enigerlei wijze de gelegenheid geeft de wederverkopers die deze voorwaarden vervullen, maar die zich zouden hebben overgegeven aan export of aan invoer van Kodak-produkten op de gemeenschappelijke markt van hun distributienet uit te sluiten ; dat het aantal en de importantie van de kopers van Kodak-produkten die binnen de gemeenschappelijke markt zouden kunnen exporteren althans in de huidige situatie geen reden geven om te vrezen dat deze bepaling op onrechtmatige wijze zal worden toegepast om een dergelijke export te bestraffen door de wederverkopers die daaraan hebben meegedaan bevoorrading te weigeren ;

22. Overwegende ten slotte dat de nieuwe artikelen 1 en 2 van de verkoopvoorwaarden bepalen dat de produkten die door een Kodak-vestiging op de gemeenschappelijke markt voor export zijn verkocht aan een klant in een andere Lid-Staat betaalbaar zijn aan deze Kodak-vestiging, die de produkten niet mag factureren tegen een hogere prijs dan die welke hij op zijn nationale markt toepast ; dat deze voorschriften voor kopers van Kodak-produkten van iedere Lid-Staat de mogelijkheid openen deze produkten bij Kodak-vennootschappen van de andere Lid-Staten te kopen indien daar de prijzen gunstiger liggen ;

23. Overwegende dat de verkoopvoorwaarden van de vennootschappen Kodak in hun gewijzigde versie derhalve noch ertoe strekken, noch ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst, tenzij wellicht door het verbod om naar landen buiten de gemeenschappelijke markt te exporteren, dat in ieder geval de handel tussen Lid-Staten echter niet ongunstig lijkt te beïnvloeden ;

24. Overwegende dat er derhalve voor de Commissie op grond van de haar bekende gegevens geen aanleiding bestaat om krachtens artikel 85, lid 1, van het Verdrag op te treden tegen de gewijzigde verkoopvoorwaarden van de vennootschappen Kodak,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN :

Artikel 1

Er bestaat voor de Commissie, op grond van de haar bekende gegevens, geen aanleiding om krachtens artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap op te treden tegen de „Basisverkoopvoorwaarden voor Kodak-produkten en -diensten in Europa" zoals zij zijn geformuleerd en toegepast sinds 1 januari 1970.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de ondernemingen :

— Kodak-Pathé, te Parijs, Frankrijk,
— Kodak AG, te Stuttgart, Duitsland,
— Kodak S.A., te Brussel, België,
— Kodak S.p.A., te Milaan, Italië en
— Kodak N.V., te Den Haag, Nederland.

Brussel, 30 juni 1970.

Voor de Commissie

De Voorzitter

Jean REY